

EDITORIAL

Hut-ong mamumuo, pangulohan ang martsa batok sa imperyalismo

Sa milabayng kapin upat ka dekada, giguba sa mga palisiya sa liberalisasyon, deregulasyon ug pribatisasyon ang katilingbanon, ekonomikanhon ug pulitikanhong mga katungod sa mga mamumuo. Walay hunong ang pagpangawkaw ug pagpangdaugdaug sa mga semikolonyal ug semipyudal nga atrasadong nasud sama sa Pilipinas, ug nagpatuyang sa pagpuga sa sobrang bili gikan sa kusog-pamuo sa mga mamumuo.

Biktima ang mga mamumuong Pilipino sa grabeng neoliberal nga pag-atake sukad pa niadtong ulahing bahin sa dekada 1980. Labaw nga midaku ang gintang tali sa suhulan ug sa gasto sa mga mamumuo sa Pilipinas. Giatake sa pasismo ang mga unyon nga bugtong hinagiban sa mga mamumuo aron ipakigbisog ang hustong suhulan ug panalipdan ang ilang mga katungod.

Giusab ang mga balaod ug palisiya sa pamuo aron hatagag dalan ang neoliberal pagpangdaugdaug, gikan sa "regionalization" sa suhulan, pagpatuman sa "floor wage" ug

"two-tier" nga sistema sa suhulan, ug uban pang mga iskema aron bi-rahon paubos ang suhulan. Mikaylap ang lain-laing porma sa "flexible labor", lakip ang kontraktwalisasyon sa pamuo, "compressed work week," "outsourcing," ug uban pang sistemang labaw nga nagpgrabe sa kundisyon sa mga mamumuo ug miyatak sa ilang mga katungod.

Mitiurok ang mga istandard sa panginabuhi sa mga mamumuo, ilabina atubangan sa taas ug walay hunong nga pagsaka sa presyo sa pagkaon, lana, ug uban pang nag-unang panginahanglan sa mila-

bayng duha ka tuig ilalum sa rehimeng Marcos. Sa kantidad ug kalidad, nakasinati ang mga mamumuo ug ang ilang mga pamilya sa mas ubos nga ang-ang sa panginabuhi, sa hisgutanan sa edukasyon sa ilang mga anak, pagkaon ug nutrisyon, pag-atiman sa kahimsog, ug akses sa mga pangpublikong yutilidad ug serbisyo. Walay tinigum ug nalubong sa utang ang mga mamumuong Pilipino ug ang ilang mga pamilya.

Nagpabungol-bungol si Marcos sa singgit sa mga mamumuo alang sa umentong suhulan, subay sa palisiya sa iyang rehimen alang sa baratong kusog-pamuo isip yaweng bahin sa iyang anti-nasyunal nga tinguhang agnihon ang mga langyawng negosyante. Labaw nga migrabe ang pulitikanhong pagpanumpo sa mga lider ug organisador nga ginatarget sa pagpaniktik, pagpangatake, pagpangaresto, pagpangdagit ug ekstrahudisyal nga pagpatay sa mga pasistang gaway ni Marcos.

Nagkapuliki karon ang rehimeng Marcos nga usabon ang Konstitusyong 1987 aron labaw kining ialayon sa interes sa mga langyawng kapitalista. Kadungan kini sa pag-alagad ni Marcos sa mga heyopulitikal nga laraw sa imperyalismong US, ug pagpagamit sa Pilipinas sa pagpanghulhog niini og gya sa karibal nga imperyalistang China. Liboan ka tropang Amerikano ang nakabase karon sa Pilipinas.

Atubangan sa nagkagrabeng mga porma sa pagpahimulos ug

paggrabe sa ekonomikanhong kahimtang, nagkagrabeng pulitikanhong pagpanumpo ug hingpit nga pagyukbo sa rehimeng Marcos sa imperyalismong US, ang kalihukan sa mga mamumuo sa Pilipinas kinahanglang mobarog nga mas lig-on sa unahan sa pakigbisog sa katawhang Pilipino alang sa nasudnon ug katilingbanong pagpalingkawas.

Kinahanglang kusganong paningkamutan sa mga mamumuong Pilipino nga mag-organisa ug tukuron ang ilang mga unyon o mga pulitikanhon, kulturanhon ug uban pang tipo sa organisasyong masa sa ilang mga pabrika ug komunidad. Kinahanglang pukawon, organisahon ug palihukon ang masang mamumuo aron ipakigbisog ang makatarunganong suhulan katugbang sa minimum nga 1,200 kada adlaw nga, kapinkun-kulang, kantidad sa gasto sa kada adlaw sa lima-katawong pamilya.

Ang pakigbisog alang sa makatarunganong suhulan kasumpay sa pagpanghingusog sa katungod sa mga mamumuo alang sa disentang pabalay, libre o baratong serbisyong panglawas ug edukasyon, igong pagkaon, limpyong tubig, kuryente ug uban pang batakang katilingba-

non ug ekonomikanhong katungod. Ang kanhing giila nga mga katungod, malukpanong gilapas ug gihi-kaw sa panahon sa neoliberalismo. Panahon na aron subli kining ipanghingusog ug ipakigbisog.

Walay laing pamaagi nga ipakigbisog ang makatarunganong suhulan ug mga katungod sa mga mamumuo gawas sa ilang militanteng paglihok. Anaa kanila ang gahum para padaganon, pahinayon o pahunungon ang produksyon pinaagi sa lain-laing porma sa hiniusang paglihok hangtud sa pagwelga.

Kinahanglang hugot nga isumpay ang ekonomikanhong pakigbisog sa mga mamumuo sa mainitong isyu sa katilingban ug pulitika nga giatubang sa tibuok katawhan. Ang kusog sa hut-ong mamumuo ang nag-unang gilauman sa katawhang Pilipino sa pagbatok sa pakanang "chacha" ni Marcos ug sa nagkadakung hulga sa kaugalingnan ug kaluwasan sa nasud bunga sa pagpanghagit og gyera sa imperyalismong US.

Kinahanglang pakusgon sa mga mamumuo ang ilang tingog ug iabante ang pinakahait nga nasudnon-demokratikong pagtuki ug mga panawagan. Ang ilang mga unyon

ug mga kahugpungan kinahanglang mapuno sa makinasudnon ug demokratikong diwa, ug sa militante ug rebolusyonaryong determinasyong mosukol. Kinahanglang silang mobarog sa unahan sa nagdahunong nga martsa sa pagsukol sa katawhang Pilipino, uban sa demokratiko ug anti-imperyalistang pakigbisog sa lain-laing bahin sa kalibutan.

Sa giya sa Marxismo-Leninismo-Maoismo, kinahanglang magtuon-balik sa kasaysayan ang mga mamumuo aron subli nilang masabtan ang ilang gahum nga usabon ang kalibutan ug tapuson ang sistemang madaugdaugon. May mga kapakyasan man ug pag-atras, dili niini mausab ang batakang kama-tuuran nga ilalum sa pagpangulo sa hut-ong mamumuo, nakaangkon ang katawhang sa tibuok kalibutan sa wala pay katugbang nga paglambo, kaangayan, hustisya ug kalingkawasan.

Ang labaw nga paggrabe sa ekonomikanhon ug pulitikanhong kahimtang sa mga mamumuo, mga mag-uuma ug uban pang demokratikong sektor sa Pilipinas ang nagtukmod kanila nga mobarog ug mosukol. Aron moabante, kinahanglang nilang isalikway ang mga walay pulos nga saad sa rehimeng US-Marcos, ug ang repormismo sa mga dilawang lider ug oportunistang naglangkub sa aristokrata sa pamuo nga nagababag sa ilang maki-hut-ong nga kahimatngon.

Dili mapugngan sa pagpanumpo sa rehimeng Marcos ang determinadong pag-abante sa katawhang Pilipino sa dalan sa nasudnon-demokratikong pakigbisog, gikan sa hiniusang pagsukol sa kasyudaran, hangtud sa armadong pakigbisog sa kabanikanhan.

Determinado ang Partido nga pangulohan ang hut-ong mamumuo ug katawhang Pilipino sa pag-asdang sa rebolusyonaryong kalihukan, ug giyahan sila sa ilang anti-pasista, anti-imperyalista ug anti-pyudal nga mga pakigbisog, ug aron iasdang ang pakigbisog alang sa nasudnong demokrasya ug sosyalismo.

Bolyum LV Ihap 9 | Mayo 7, 2024

Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

Nilalaman

Editorial: Hut-ong mamumuo, pangulohan ang martsa batok sa imperyalismo	1
Hugpungan ang kusog sa mga mamumuo	3
Mga protesta	4
3-adlaw nga protesta kontra <i>jeepney phaseout</i>	4
Mga protesta sa mga unibersidad sa US	4
“Makasaysayanong aktibidad” sa Balikatan	5
Kasong “terorismo” batok sa mga progresibo	6
Mga protesta kontra Balikatan 39-24, gilunsad	6
20th IB, salot sa Northern Samar	6
Pagsaludo para kang Ka Lalay	7
Ika-51 anibersaryo sa NDFP, gisaulog	7
Sa mubong pagkasulti	8
Ika-40 Adlaw sa Cordillera, gisaulog	9
Armadong kalihukan sa Myanmar	10

Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

Hugpungon ang kusog sa hut-ong mamumuo—RCTU

Sa pagdumdum karong tuiga sa Kalibutanong Adlaw sa Pamuo, gipalig-on sa Revolutionary Council of Trade Unions (RCTU) ang rebolusyonaryong katungdanan niini nga palalumon ang pagtuki ug pagsusi sa kahimtang sa hut-ong mamumuo aron palagsikon ang ilang pagsukol. Ang kolektibong interes sa mga mamumuo alang sa pagpataas sa suhulan, pagpaubos sa presyo sa palaliton, maayo ug luwas nga kahimtang sa trabaho, katungod mag-unyon, seguridad sa trabaho, ug uban pang demokratikong pangayo ang unang lakang sa paghugpong sa ilang kusog.

Lig-on nga mibarog ang RCTU sa makatarunganong pagpaasdang sa nasudnong minimum nga suhulan nga katugbang sa makabuhi nga suhulan; pagbatok sa tanang porma sa pagpangdaugdaug, pagpanglimbong, ug pag-atake sa giusang pwersa sa estado ug mga kapitalista. Tahas niining abton ang pinakalapad nga ihap sa mga mamumuo, unyonisado man o dili, o bisan ang mga myembro sa mga dilawang unyon.

Sa duha ka tuig ni Marcos Jr sa poder, anaa sa abereyds nga ₱43-₱44 lamang ang usbaw sa suhulan sa tibuok nasud. Sa padayon nga pagsaka sa presyo sa mga palaliton, paspas nga mikunhod ang tinuod nga bili sa suhulan sa mamumuo. Ang kasamtangang ₱610 nga minimum nga suhulan sa National Capital Region, ₱502 lamang ang tinuod nga bili.

Pabiling nakatak-um ang baba sa rehimeng Marcos sa pagpataas

sa suhulan sa mga mamumuo ngadto sa tinuod nga makabuhi nga suhulan sa kantidad nga ₱1,200 ug pagpatuman sa nasudnong minimum nga suhulan. Kung buut hunahunaon, gamay kaayo ang ₱1,200 kumpara sa dakung bahandi nga gimugna sa mga mamumuong Pilipino para sa mga kapitalista.

Pakigbisog alang sa makabuhi nga suhulan

Niadtong Mayo 1, lain-laing grupong mamumuo ilalum sa National Wage Coalition ang nagmartsa sa Metro Manila aron ipanawagan ang pagpausbaw sa inadlawng suhulan sa nasud. Gipanghingusog nila ang hinanali nga pagbalaod sa dili moubos sa ₱150 *across-the-board* nga dugang sa minimum nga suhulan isip pasiu-nang lakang sa pagkab-ot sa makabuhi nga suhulan. Gilangkuban ang koalisyon sa Trade Union Congress of the Philippines, Kilusang Mayo

Uno (KMU), Bukluran ng Manggagawang Pilipino, ug Nagkaisa Labor Coalition.

Sa pangpublikong sektor, gipawanagan sa mga empleyado ang pagpataas sa sweldo ngadto sa ₱33,000 kada bulan pinaagi sa pagbalaod sa usa ka bag-ong Salary Standardization Law (SSL). Giduso usab sa mga magtutudlo nga patas-an ang sweldo sa mga bag-ong magtutudlo ngadto sa ₱50,000.

Pagka-udto, nagmartsa ang liboan ka mamumuo ug uban pang sektor sa pagpanguna sa KMU ug Bagong Alyansang Makabayan (Bayan) padulong sa US Embassy aron batukan ang kasamtangang gakahitabo nga Balikatan Exercises 39-24 tali sa mga pwersang militar sa US ug Pilipinas. Gikundena nila ang pagyatak sa imperyalistang US sa soberanya sa Pilipinas ug pagamong sa nasud sa gipagrabe niining pakigdutdut sa karibal nga imperyalistang China. Gimakmak usab nila ang ginaduso sa rehimeng Marcos, sa tukmod sa US, nga *charter change (chacha)*.

Gisulayan pagharang sa mga pulis ang martsa, ug gibomba ug tubig aron bungkagon kini. Unum ka batan-ong aktibista, nga gitawag og Mayo Uno 6, ang giaresto ug gipriso. Mokabat og ₱252,000 ang gitakdang pyansa aron sila makagawas sa prisohan.

Gidumdum usab ang Adlaw sa mga Mamumuo sa mga protesta sa Angeles City, Calamba City, sa Rosario sa Cavite, Legazpi City, Cebu City, Iloilo City, Bacolod City ug Davao City. Ayha ang protesta niadtong Mayo 1, lain-laing aktibidad usab ang gilunsad sa mga mamumuo ug empleyado.

Sa gawas sa nasud, gihimo ang mga aktibidad sa 15 ka sentro sa protesta sa US, sa Australia, Hong Kong, Japan, South Korea, ug New Zealand sa pagpanguna sa Migrant International. AB

Earth Day: Protesta kontra reklamasyon. Nagtapok ang mga mangingisda, grupong maki-kinaiyahan, mga tawong-simbahan ug residente sa mga komunidad sa palibot sa Manila Bay sa usa ka porum ug protesta sa Caloocan City ug Navotas City niadtong Abril 20, isip kabahin sa pagdumdum sa Earth Day niadtong Abril 22. Ilang giduso ang hinanali nga pagpahunong sa magun-ubong Navotas Bay Reclamation Project ug uban pang reklamasyon ug *dredging* sa Manila Bay ug sa laing bahin sa nasud.

Iltaw si William Lariosa. Subling gipanawagan sa Kilusang Mayo Uno-Southern Mindanao Region ug Anak-bayan-Southern Mindanao sa usa ka protesta niadtong Abril 25 sa Davao City ang hinanali nga pagpalutaw sa gidagit nga organisador sa mga mamumuo nga si William Lariosa, 63. Gidagit siya sa mga ahente sa 48th IB niadtong Abril 10 sa Barangay Buntong, Quezon, Bukidnon.

Piket alang sa CBA. Subling nagprotesta ang mga mamumuo sa PhilFoods Fresh Baked Product Inc sa National Conciliation and Mediation Board Region IV-A sa Calamba, Laguna niadtong Abril 24 aron kundehon ang *deadlock* o pagbalibad sa kapitalista sa PhilFoods nga ibigay ang dugang suhulan ug mga benepisyong gipangayo nila sa ilang CBA.

Ika-31 nga Kalibutanong Adlaw sa Gawsnong Pagpamahayag. Naglunsad og protesta ang mga myembro sa midya ug estudyanteng midya niadtong Mayo 3 aron dumdumon ang ika-31 nga Kalibutanong Adlaw sa Gawsnong Pagpamahayag. Gilunsad nila ang protesta sa UP Diliman ug sa Boy Scout Monument sa Quezon City ug nanawagan og hustisya alang sa tanang gipatay nga midya ug biktima sa paglapas sa katungod sa gawsnong pagmatala sa nasud. Sa unang 22 ka bulan sa poder sa rehimeng Marcos, narekord sa mga grupo ang 135 ka insidente sa paglapas sa katungod sa gawsnong pagmantala.

3-ka-adlaw nga protesta kontra *jeepney phaseout*

NIADTONG MAYO 1, duyog nga nagmartsa sa mga mamumuo ang mga drayber ug opereytor sa dyip ilalum sa grupong Piston ug Manibela aron ipabasura ang Public Utility Vehicle Modernization Program (PUVMP) ug ang pugos nga konsolidasyon sa prangkisa. Kini ang kulminasyon sa ilang 3-ka-adlaw nga hunong pasada ug kampuhan. Duso nila nga ibalik ang 5-ka-tuig nga indibidwal nga prangkisa alang sa ilang panginabuhian.

Sa unang adlaw niadtong Abril 29, gitukod sa mga organisasyon sa mga drayber ug opereytor, kauban ang kabatan-onan ug ilang mga tigsuporta, ang mga sentro sa welga sa mga yaweng lugar sa Metro Manila ug Southern Tagalog. Gitukod nila ang kampuhan sa Liwasang Bonifacio pagkagabii.

Gikasa usab ang hunong-pasada ug mga protesta sa Baguio City, sa Calamba, Sta. Rosa, ug Cabuyao sa Laguna, sa Rizal, Legazpi City, Cebu City, Bacolod City, Iloilo City ug Davao City.

Nagsumite usab niadtong Abril 29 ang Piston og dugang petisyon sa Korte Suprema aron magpagula og *temporary restraining order* batok sa PUVMP. Ayha niini, nagpiket usab sila sa korte niadtong Abril 23 para iduso kining magdesisyon sa nauna nilang petisyon.

Samtang, subling nagprotesta ang mga drayber ug opereytor nga myembro sa Manibela sa Metro Manila niadtong Mayo 6.

Mga protesta sa mga unibersidad sa US batok sa henosidyo sa Israel, gihasi

LIBOAN KA ESTUDYANTE ug mga magtutudlo sa pipila ka mayor nga unibersidad sa US ang naglunsad og bag-ong serye sa mga protesta aron iduso ang mga administrasyon sa mga unibersidad nga iatras ang suporta ug pagpamuhunan sa Zionistang Israel. Daghang unibersidad ang hugot nga nakigtinabangay sa industriyang militar sa US, ug sa ingon, adunay tulubagon sa henosidyo sa Israel sa Gaza.

Sa mando sa gubyernong Biden, gisulod ug bangis nga gibungkag sa mga pulis ang mga protesta sa maong mga unibersidad.

Pinakatataw ang kampuhan gimuntar sa mga estudyante ug magtutudlo sa Columbia University sa New York niadtong Abril 25. Bangis nga gibungkag sa mga pulis ang kampuhan ug daghang estudyante ang giaresto ug gikasuhan.

Gawas sa Columbia, signipikante usab ang mga pagprotesta sa 18 pa ka dagkung unibersidad sa lain-laing bahin sa US gikan Abril hangtud sa kasamtangan. Gisugat usab kini sa bangis nga aksyong pulis, nga lapas sa akademikong kagawasan ug nagpeligro sa kinabuhi ug kaayuhan sa mga estudyante ug magtutudlo.

Mikaylap na sa mga unibersidad sa laing bahin sa kalibutan ang mga protesta ug kampuhan. Aduna nay susamang protesta sulod sa dagkung unibersidad sa Australia, France, Italy, Poland ug Britain. Sama sa US, ginaduso sa mga estudyante nga putlon sa mga unibersidad ang suportang pinansya sa Israel nga ilang nakita isip pagsuporta sa henosidyo sa Gaza.

Sa ulahing banabana niadtong Mayo 2, dili moubos sa 35,000 ka sibilyang Palestino na ang gipatay sa mga Zionistang pwersa sa paturagas nga pagpamomba ug pagpangatake niini sa Gaza gikan Oktubre 7, 2023. Dakung bahin kanila mga bata (14,500) ug kababayan-an (8,400).

Ang mga “makasaysayanong aktibidad” sa Balikatan 39-24

Ginasulti sa US nga ang kasamtangang Balikatan 39-24 usa ka “makasaysayanon” ug daghan sa mga aktibidad dinhi ang lunsaron sa “unang higayon.” Kadungan niini, gianunso sa Armed Forces of the Philippines ang kunuhay “pagpaling” niini sa eksternal nga depensa subay sa estratehiyang Comprehensive Archipelagic Coastal Defense (CACD) isip “direktang tubag” sa “agresyon” sa China sa kadagatan sa Pilipinas. Naghatag dalan kini sa pagpwesto sa US sa opensibong mga armas, pagbubo og dugang pang pwersa sa nasud, ug paghimo og mga magubatong mga maniobra sa South China Sea, tanan sa takuban sa “pagdepensa” sa Pilipinas.

Sa unang higayon, gidala sa US ang Balikatan gawas sa teritoryong dagat sa Pilipinas, uban ang pwersang nabal sa France. Ayha niini, gilunsad sa US ang “makasaysayanong” maniobrang pangdagat kauban ang Pilipinas, Australia ug Japan.

“Makasaysayanon” usab niining gideploy sa nasud ug sa Asia ang bag-ong Typhon Missile System (TMS), nga gilangkuban sa upat ka *missile launcher* nga adunay kapasidad nga magpalupad og misayl sa gilay-ong 1,600 kilometro. Ang maong mga *missile launcher* gisugdan sa pagmanupaktura human lamang gibasura sa US niadtong 2019 ang Intermediate-Range Nuclear Forces Treaty, usa ka kasabutan tali niini ug sa Russia. Ginatawag sa US nga “yaweng bahin” ang TMS sa gitukod niining mga Multi-Domain Task Force o mga espesyal nga yunit militar aron labwan ang kapabilidad-militar sa China ug Russia. Kauban sa TMS ang HIMARS nga una nang gideploy sa Pilipinas niadtong Balikatan 2023.

Nagsulod ang US og *missile defense system* gikan sa Israel ug uban pang mga misayl nga Patriot aron gamitong pangdepensa sa upisyal ug dili upisyal nga mga “EDCA site.” Sa unang higayon, kabahin sa kasamtangang Balikatan ang pagbansay sa US sa mga pwersa sa AFP sa pagpalupad og mga *surface-to-air missile* nga pagagamiton sa maong sistema sa depensa.

Niining tuiga, hingpit nang ginapahimuslan sa US ang mga “EDCA

site” nga gipasasan sa pag-ayo ug pagtukod sa mga pwersa sa AFP sukad makalingkod sa poder si Ferdinand Marcos Jr. Usa sa mapuslanon kaayo ang sibilyang tugpahanan sa Lallo, Cagayan, ingonman ang pantalan sa kanhing Subic US Military Base ug ang mga gibutang sa AFP nga pasilidad sa Balabac Island sa Palawan ug sa isla sa Mavulis sa Batanes.

Reaksyon sa China

Wala gipalabay sa China ang opensibong kinaiya sa pinakaulahing mga lakang sa US sa Pilipinas ug South China Sea. Giakusahan niini ang US sa pag-apas sa “unilateral nga bentaheng militar” mismo sa ganghaan niini. Gitawag niining hulga ang pagpwesto sa mga opensibong armas sa Pilipinas tungod kay nagpataas kini sa posibilidad sa “sayop nga pagbanabana ug miscalculasyon.” Matud niini, “hulga sa istabilidad ug kalinaw” sa rehiyon ang maong mga lakang.

Gitambagan usab sa China ang Pilipinas nga “magmabinantayon sa tinuod nga laraw sa US” ug likayan nga magpagamit luyo sa kasayuran niini. Matud niini, kinahanglang hunahunaon sa gubyerno ni Marcos ang pagpakaitoy niini sa US sa kaulautan sa kaugalingon niining seguridad.

Sukad nga gihimo sa US ang “pagpaling” niini sa Asia niadtong ulahing bahin sa 2011, makanunayon na niining gipakusog ug gipaligon ang dominasyon niini sa rehiyon. Gipadaku niini ang ihap sa mga tro-

pang nakadeploy sa mga base militar niini sa Australia, Japan ug Korea. Gibalikan ang karaan ug nagpatukod kini og mga bag-ong base sa Pilipinas.

Gipadaku ug gipalapad ang gilunsad niining mga *war games*. Niadtong 2021-2023, adunay nahahong 525 ka dagkung pagbansay militar sa South Asia, Southeast Asia ug Australia. Ang 60% niini gipasiugdahan o gisalmutan sa US kauban ang mga alyado niini. Anaa sa 87% sa dagkung pagbansay militar sa Pilipinas ang gilunsad sa US. Sunson ang mga aktibidad militar sa US sa mga nasud nga nahimutang sa “first-island chain” o mga islang pinakaduul sa palibot sa China.

Nahimong sinal sa China ang “pagpaling” sa US sa Asia niadtong 2011 nga natapos na ang pakigkunsaba dinhi sa US ug misuluray na kini sa yugto sa nagkagrabeng kumprontasyon. Bisan kaniadto, tin-aw sa China ang estratehikong laraw sa karibal niining imperyalista nga maghari sa Asia. Isip kontra-lakang, gisugdan niining magpalapad sa presensyang militar sa South China Sea, lakip sa dugay nang gibangiang mga islang duul sa Japan (Senseku Islands), Vietnam (Paracelis) ug Pilipinas (Spratlys).

Pagkaso og "terorismo," pagpig-ot sa mga progresibo

DILI MOUBOS SA 12 ka progresibo ang gikasuhan sa rehimeng Marcos og "terorismo" ug "terrorism financing" (pagpondo sa terorismo) sa milabayng duha ka semana. Kini aron pig-oton sila ug ang ilang giapilang mga organisasyon.

Sa Quezon, gipasakaan og "terrorism financing" silang Paul Tagle, tigpamaba sa Tanggol Quezon, ug Fritz Labiano, koordineytor sa Kabataan Partylist sa prubinsya. Gikasoohan sila tungod sa paghatag og hinabang ug pagkaon sa mga bilanggong pulitikal niadtong Hulyo 2023.

Sa Negros Island, gipasakaan og susamang kaso ang pipila ka kanhi ug aktibong myembro sa "Paghida-et sa Kauswagan" Development Group Incorporated (PDG Inc). Giakusahan og "terrorism financing" silang Clarissa Ramos, si Felipe Levy Gelle, Federico Salvilla, ug Perla Pavillar. Gikasuhan usab si Darryl Albañez, dili myembro sa PDG Inc apan nakigtinabangay sa grupo sa mga aktibidad niini.

Sa Leyte, arbitraryong gipafreeze o gibalang gamiton ang kaugalingong akawnt sa bangko ni Jazmin Jerusalem ug sa gipangulohan niining Leyte Center for Development, Inc. (LCDe) niadtong Mayo 2. Gimando niadtong Abril 26 ang pag-freeze sa maong mga akawnt tungod sa kasong "terrorism financing" nga gisang-at batok kaniya ug sa usa pa ka empleyado sa LCDe.

Sa Nueva Ecija, gipasakaan usab og kasong "terorismo" o paglapas sa Anti-Terrorism Act of 2020 silang Nathanael Santiago, Anasusa San Gabriel, Rosario Brenda Gonzales, ug Servillano Luna Jr nga parehong mga aktibista ug lider masa. Gilambigit sila sa mga sundalo sa 84th IB sa engkwentro niini sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa Barangay San Fernando Sur, Laur, Nueva Ecija niadtong Oktubre 8, 2023, human nga "naila" kuno sa mga sundalo. Aduna pay 30 ka pangalan nga gilambigit sa maong kaso.

Mga protesta kontra Balikatan 39-24, gilunsad

GISUGAT OG PROTESTA sa mga demokratikong organisasyon ang pag-abli sa Balikatan 39-24 niadtong Abril 22. Sa pagpanguna sa Bagong Alyansang Makabayan (Bayan), nagprotesta sila sa hedkwarters sa Armed Forces of the Philippines sa Camp Aguinaldo sa Quezon City aron pahunungon ang *war games* sa tropang militar sa US ug Pilipinas sa nasud.

Niadtong Abril 26, nagmartsa padulong sa embahada sa US ang mga mamumuo aron makmakon ang ginalunsad nga Balikatan *war games*. Kini ang ikatulo sa serye sa mga protesta nga gilunsad sa Kilusang Mayo Uno kada Biyernes niadtong Abril. Nagprotesta usab duul sa embahada sa US ang mga grupo gikan sa Southern Tagalog niadtong Mayo 5 ug mga grupo sa kababayan-an niadtong Mayo 6.

Samtang, gikundena sa Bayan-Ilocos ang paglunsad og pipila ka bahin sa Balikatan 39-24 sa rehiyon. Dili moubos sa 2,000 ka tropang militar sa Pilipinas ug US ang miadto sa Ilocos alang sa *war games*. Nakatakdang himuon sa La Paz *sand dunes* sa Barangay La Paz, Laoag City, Ilocos Norte ang *live-fire exercises*. Nakatakda usab nga pabusikaran ug palugdangon sa pwersa sa US ug Pilipinas ang BRP Lake Caliraya, usa ka barkong *decommissioned*, sa kadagatan nga atbang sa prubinsya. Hilabihang apektado dinhi ang panginabuhian sa katawhan sa rehiyon, ilabina ang mga mangingisda nga gipahunong sa pagpanagat.

20th IB, dangan sa katawhan sa Northern Samar

NAGKADAGHANG MGA KASO sa paglapas sa tawhanong katungod ang nataho sa mga lungsod sa Northern Samar atubangan sa walay hunong nga mga operasyong kombat sa 20th IB. Bag-o lang, nataho dinhi ang mga kaso sa pagpamomba, pagpamusil, blokeyo sa pagkaon ug panginabuhian ug sekswal nga pagpangabuso sa mga sundalo.

Sa lungsod sa Las Navas, nagpabuto og pusil ang mga hubog nga sundalo sa Barangay San Francisco niadtong Abril 9. Sa Barangay San Miguel, nagpabuto ang mga sundalo og mortar sa alas-11 sa gabii niadtong Marso 12 duul sa mga kabalayan.

Sa Catubig, gitiunan og pusil ug gimolestya sa usa ka elemento sa CAFGU, ug usa pa ka sundalo, ang usa ka 15-anyos nga batang babaye nga pauli gikan sa usa ka bayle sa Barangay Hinagonoyan niadtong Abril 12.

Samtang, padayon nga ginabawalan sa 20th IB ang mga mag-uuma sa tanang barangay nga sakop sa mga operasyong kombat niini nga magdala og bugas o unsamang pagkaon sa ilang mga umahan. Gina-kontrol usab sa mga sundalo ang lihoc sa mga mag-uuma ug nagpahamtang og *curfew*.

Sa Davao City ug Davao de Oro, gipig-ot ug pugos nga "ginapasur-render" sa mga sundalo sa 10th ID ang mga lider-mamumuo sa rehiyon nga silang Carlo Olalo ug Melodina "Melod" Gumanoy. Giadtoan sila ug ilang mga pamilya niadtong Abril 23 ug 26.

Sa Negros Occidental, giaresto sa 79th IB ug mga pulis ang duha ka menor-de-edad nga mag-igsuon nga nag-edad og 16 ug 17 sa Sityo Humayan, Barangay Pinowayan, Don Salvador Benedicto niadtong Abril 25. Giparada sila sa 79th IB isip mga naarestong "batang manggugubat" sa Bagong Hukbong Bayan.

Sa Albay, nasamdan sa pagpamusil sa mga sundalo sila Ace Diano ug Francis Leteral sa Barangay del Rosario, Jovellar niadtong Abril 25. Iligal nga giaresto ug gipahapa usab sa mga berdugo ang mag-uyoan nga silang Ernesto Lumangaya ug Arlan Lumangaya, apan nakaikyasa ra usab sila.

Ka Lalay, kadre sa Partido, Pulang manggubat, ug bayani sa Lumad ug katawhang Pilipino

Gihatagan og pinakataas nga parangal sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas niadtong Abril 22 si Aprecia Avarez Rosete (Ka Lalay), rebolusyonaryong lider ug kadre sa PKP nga namartir niadtong Pebrero 27 sa Barangay Malagad, Dumingag, Zamboanga del Sur. Sa panahon sa iyang pagkamatay, si Ka Lalay usa ka kagawad sa Komite Sentral sa Partido ug nagbarog isip kalihim sa rehiyonal nga komite sa Partido sa Western Mindanao.

Si Ka Lalay usa ka matinud-anong kadre nga hingpit nga gihalad ang kaugalingon sa Partido gikan sa iyang pagpamyembro niadtong 1990. Nahimong kalihim siya sa komite sa subrehiyon ilalum sa Southern Mindanao Regional (SMR) Party Committee, gipangulohan ang komite sa edukasyon ug nahimong myembro sa komiteng tigpatuman niini.

Subay sa iyang maayong rekord sa SMR, gituboy siya niadtong 2016 isip kalihim sa Western Mindanao, ug gipasiugdahan ang mga paningkamot nga buntugon ang konserbationismong militar nga nagababag sa pag-abante sa armadong pakigbisog sa rehiyon. Niining tuiga, napili siya isip myembro sa Komite Sentral niadtong Ikaduhang Kongreso sa Partido.

Niadtong Pebrero 27, nagabyahe siya sakay sa motorsiklo gikan sa Dumingag para magpatambal sa gihambin nga balatian. Naharang siya sa 53rd IB sa dalan ug gidakop. Apan imbes nga ilhon ang iyang mga katungod isip bihag sa gubat o bisan ikiha, gipatay siya sa mga sundalo ug pulis nga migunit kaniya. Pagkaugma, gianunsyo sa militar nga napatay siya sa usa ka engkwentro sa lugar. Gipatara sa mga pasista ang iyang patayng lawas sa usa ka “encounter site” nga ilang gihimohimo para ipasundayag sa midya.

Gipanganak si Ka Lalay niadtong Disyembre 2, 1968 sa pamilya sa kabus nga mag-uumang Manobo sa Loreto, Agusan del Sur. Sa linghod nga pangidaron, nakaikyas siya sa tradisyunal nga pyudal ug patriyarkal nga

istruktura nga nagalimita sa paglambo sa kababayan-an. Gisulod niya ang lain-laing trabaho aron suportahan ang iyang pag-eskwela hangtud elementarya ug sekondarya. Nahimong iskolar siya ug nag-enroll sa University of San Carlos sa Cebu City, kung asa mikuha siya og kursong *social work*.

Sa wala madugay, nalambigit siya sa mga katilingbanong isyu dihang nakabaton siya og mas lalum nga ka-hibalo sa pag-antus ug pagpangdaugdaug sa mga susama niyang Lumad. Luyo sa higayon nga makamugna og mas maayong kinabuhi alang sa iyang kaugalingon, gipili ni Ka Lalay ang kinabuhi sa pag-alagad sa uban pinaagi pag-organisa ug pagtambang sa paghatag kanila og gahum. **AB**

Ika-51 nga anibersaryo sa NDFP, gisaulog

Gisaulog sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ang ika-51 nga anibersaryo niini niadtong Abril 24, uban ang mga alyadong organisasyon ug tibuok rebolusyonaryong kalihukan sa Pilipinas ug ubang nasud. Gihimo ang lain-laing tipo sa mga aktibidad aron dumdumon ang anibersaryo. Gisaulog usab niadtong Abril 17-Abril 24 ang semana sa paghandum sa mga rebolusyonaryong martir.

“Militanteng pagtimbaya ang among gitugyan sa alyadong mga organisasyon sa NDFP, ilabina sa nakigbisog nga masang Pilipino kansang ang dili mapalong nga diwa ug determinasyong kab-oton ang tinuod nga nasudnong kalingkawasan ug demokrasya nagsilbing dili mahubsang atabay sa atong rebolusyonaryong kusog,” pamahayag ni Ka Luis Jalandoni, Chief International Representative sa NDFP.

Sa mga pamahayag, gihatag

usab sa mga alyadong organisasyon sa NDFP ang mainitong pagtimbaya sa anibersaryo. Gilangkuban ang NDFP sa 18 ka organisasyon. Nagpadayag usab og pakighiusa ang mga rehiyunal nga balangay sa NDFP.

Giabi-abi usab sa Partido Komunista ng Pilipinas ang NDFP ug gisulti nga atubangan sa walay-kapares nga korapsyon, pasismo ug pagpakaitoy sa rehimeng Marcos sa imperyalistang US, labing hinanali nga pakusgon ug palapdon ang NDFP ug

mga alyadong organisasyon niini.

Sa Europe, naglunsad og piket, nagpintal og mga islogan ug nagtapok-tapok ang mga myembro sa Anti-Imperialist Action Ireland niadtong Abril.

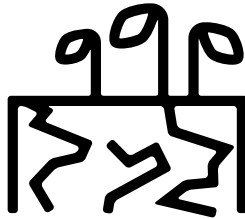
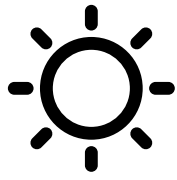
Gipintal nila sa mga dingding sa pipila ka syudad sa Ireland ang “VIVA CPP-NPA-NDF” ug nagladlad og bandera sa NDFP sa ilang mga protesta ug aktibidad. Gilunsad nila ang mga aktibidad sa pakighiusa sa Wicklow, Dublin, Galway, ug Waterford sa Ireland.

Samtang, nagpilit og mural ang Friends of the Filipino People in Struggle (FFPS)-Vancouver sa Canada aron saulugon ang anibersaryo sa NDFP. Nagpagula usab og usa ka bag-ong kanta ang FFPS nga naguluhang “Celebrate the NDF!” **AB**

₱5.9 bilyon

na ang kadaut tungod sa hulaw sa panahon sa El Niño.

Labing naapektuhan ang mga humayan ug maisan sa Mindoro, Western Visayas, Cordillera ug Cagayan Valley.

Gikan sa: Department of Agriculture, Mayo 3, 2024

\$2.4 trilyon

kinatibuk-ang gasto militar sa kalibutan niadtong 2023, gitawag kining "pinakataas sa kasaysayan." Tungod kini sa *proxy war* sa US sa Ukraine, henosidyo sa US-Israel sa Gaza, pagpanulsol sa US ug gyera sa Asia ug uban pang bahin sa kalibutan.

8.6%

gitaho sa PSA nga tantos sa disempleyo o 6.2 milyong kabatan-onan (15-24 anyos) niadtong Pebrero 2024. Walay labot dinhi ang 669,000 kabatan-onang wala na gilakip ug gatasan ka libo pang walay suhol nga "family worker."

13%

ang tinuod nga tantos sa disempleyo, ug dili 3.5% nga gitaho sa gubynong Marcos. Buut pasabot, 7.5 milyong mamumuo (dili 1.8 milyon) ang walay trabaho. Lakip dinhi ang 1.9 milyong gitangtang sa pwersa sa pamuo, ug 3.8 milyong walay suhol nga *family worker*.

Gikan sa: Ibon Foundation

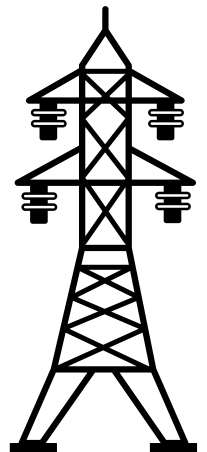
832,812

➤ o 29.68% sa mga empleyado sa gubyrno niadtong 2023 ang nakapailalum sa kontraktwalisasyon ug *job order*, misaka og 29.71% sukad niadtong 2022.

₱11.93977/kwh

ang singil sa Meralco sa Metro Manila niadtong Marso karong tuiga,

halos doble kumpara sa singil nga ₱6.12 kwh niadtong Marso 2014.

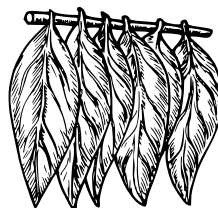
8,480

Palestino sa West Bank ang iligal nga giaresto ug gidetine sa Zionistang Israel gikan Oktubre 7, 2023, dugang sa 5,200 nga kanhi nang gipriso. Kapin 200 dinhi mga bata, 56 gikan sa midya ug 80 mga babaye.

➤ Giaresto ang 3,660 nga walay kaso, walay pagtaral ug walay tagal nga prisuhon. Wala pa nalakip dinhi ang gidagit ug hingpit nga giwala sa Israel sa Gaza.

₱128/kilo

presyo sa pagpalit sa tanang klase sa tabako nga pipila ka dekada nang ginaduso sa mga mag-uuma sa Ilocos. Duso usab nilang tangtangan ang klasipikasyon sa tabako, ug mga pamaagi sa pagpanglimbong

Ika-40 nga Adlaw sa Cordillera, tatak sa pagsukol sa Kaigorotan sa magun-ubong mga proyekto

Milanog ang mga gangsa, *salidummay* ug singgit sa Kaigorotan sa pagsaulog sa ika-40 Araw sa Cordillera sa temang “Kusganong iaslang ang pakigbisog alang sa yuta, kinabuhi ug dungog.” Mikabat sa 1,500 katawo gikan sa lain-laing prubinsya sa rehiyon ug mga organisasyon ug tigpanalipud sa katungod sa mga nasudnong minorya gikan sa lain-laing bahin sa nasud ang nagtapok sa Sityo Liglig, Barangay Tanglag sa Lubuagan, Kalinga niadtong Abril 23-24.

Ayha ang pagsaulog, daghang pagsulay ang 3rd CMO sa 103rd IB aron pugngan ang mga residenteng ipadayon ang panagtapok. Nagpahigayon og “youth summit” aron manghatag og mga polyeto nga nangdaut sa Cordillera Peoples' Alliance (CPA) ug nangtagtag og mga sako kung asa malisyosong gilambigit ang organisasyon ngadto sa armadong kalihukan.

Ingonman, napakyas ang mga sundalo ug gipadayon sa komunidad ang pagsaulog taliwala sa mga pagpanghadlok ug pagpanghulga.

“Naila namo ang among kaaway, dili ang CPA, dili ang among mga bisita, kundili ang mga miprotekta sa mga langyawng gustong magtukod og dam ug dagkung mina dinhi sa among yutang kabilin,” saysay sa usa ka lider sa komunidad.

Halos duha ka semana nilang giandam ang panagtapok, gikan sa pagtukod sa mga *tent*, entablado, paghimo sa mga lingkuranan isip sentro sa mga aktibidad, pagplastar sa mga tulugan ug pag-andam sa pagkaon, ug ang inadlaw-adlaw nga pagbantay sa seguridad sa lugar. Maong bisan sayod silang posibleng balikan ug pig-oton sa mga pwersa sa estado, gipadayon pa gihapon nila ang pagsaulog.

Pagpadayon sa pakigbisog ni Macli-ing Dulag

Makasaysayanon ang Barangay Tanglag sa pagbatok sa Kaigorotan sa Chico River Basin Development Project niadtong panahon sa diktaduryang Marcos. Dinhi nahitabo ang usa sa unang bodong o konseho alang sa kalinaw niadtong 1974 sa pagpa-

nguna ni Macli-ing Dulag aron hiusahon ang mga minorya batok sa magun-ubong dam. Gipatay sa mga sundalo si Macli-ing Dulag niadtong Abril 24, 1980 sa pagsulay nga tapuson ang pagsukol sa Kaigorotan. Apan imbes nga mahadlok, nagpadayon ang kalihukang masa sa Cordillera.

Giila sa lider sa lokal nga organisasyon sa Kalinga kung paunsa nila giatubang ang mga sundalo niadtong panahon sa diktadurya. “Gibog namo ang mga tim nga nagsarbey, giguba namo ang mga kampo sa Tabuk. Mga babaye ang nanguna, wala namo gipaduul ang mga lalaki tungod kay siguradong mobanaw ang dugo.”

Dugang pa niya, migrabe ang kabangis batok sa Kaigorotan niadtong ulahing bahin sa dekada 1970 sukad midaghan ang gibubu nga sundalo ug gideklarang “free-fire zone” ang barangay. Basta na lamang ginapupil ang mga giilang “trespassers” nga mga residente usab sa komunidad. Tungod dinhi, nag-arms sila isip milisyang bayan, ug daghan ang misampa sa Bagong Hukbong Bayan.

Matud usab sa usa ka pagumangkon ni Macli-ing Dulag, dagkung tabang ang presensya sa kabatan-onan ug tawong simbahan sukad niadtong gisugdan ang pagbatok sa Chico Dam. “Mianhi dinhi ang mga misarbey, apan wala nila gipasabot kanamo ang mamahimong epekto niini. Maong kami mismo, among gitun-an sa tabang sa laing organisasyon ang maong mga proyekto. Ug hangtud karon, padayon namong ginatun-an ug gibarugan nga angayang dili pasudlon ang

maong mga dam ug dagkung mina.”

Sa kasamtangan, 100 ka proyektong plantang *hydropower* o dam na ang gitanyag sa lain-laing kumpanya ug mokabat sa 104 ang lain-laing aplikasyon sa pagmina ang nakasang-at sa mga ahensya sa estado. Walag-too nga pagsulay ug iskema ang gihimo sa National Commission on Indigenous Peoples aron siak-siakon ang panaghiusa sa mga minorya sama sa kaylap nga pagpanghadlok ug pagpanghulga sa mga lider-katutubo. Gipatigbawan sa lain-laing tribu sa Cordillera ang maong mga pagsulay.

Taliwala sa mga pagpanghadlok sa mga lider ug bisan sa ilang mga pamilya, ilang ipadayon ang pagbatok sa magun-ubong mga proyekto.

“Samtang mipitik pa ang atong kasingkasing, aduna gayoy epekto sa imo ang pagpanghadlok apan kinahanglang dili kini mosangpot pagpanalaw ug pag-atras,” deklara sa usa sa mga inilang lider sa lapad nga alyansang natukod sa Cordillera. “Aduna gayoy kauban nga sakripisyo ang pagpanalipud sa yutang kabilin, ug sama sa gihimo sa mga nauna kanamo, andam ang Kaigorotang atubangong kini,” matud niya.^{AB}

Dili mapugngan ang kadaugan sa armadong kalihukan sa mga katawhan sa Myanmar

Sunud-sunod nga kadaugan ang nakab-ot sa mga armadong grupo sa nasudnong minorya ug katawhang misukol sa lain-lain rehiyon sa Myanmar batok sa pasistang huntang Tatmadaw. Gikan sa bulag-bulag nga mga paningkamot, nagkataas ang panaghiusa ug koordinasyon sa mga armadong grupong kontra-hunta. Miarangkada ang dungan-dungan ug koordinado nilang mga opensiba sa pipila ka lugar gikan sa ulahing bahin sa 2023. Masaligon silang signipikante nilang mapahuyang, kundiliman hingpit nga mapahagba, ang gikasilagang rehimen karong tuiga.

Nisukol na ang mga nasudnong minorya sa pasistang militar sa Myanmar bisan sa wala pa ang kudeta niadtong Pebrero 2021 nga nagpalagpot sa sibilyang guberno ni Aung San Suu Kyi. Sa dugay nga panahon, gilunsad nila ang armadong pakigbisog sa mga estado sa Kayin ug Kachin sa sidlakang bahin; sa estado sa Rakhine nga ganghaan sa Indian Ocean; ug sa amihanang estado sa Shan, nga adunay utlanan sa China. Human ang kudeta, misukol na usab ang mga nasudnong minorya sa mga rehiyon sa Sagaing ug Magway, ingonman sa estado sa Chin sa amihanang-kasadpang bahin, ug ang mga nasudnong minorya sa estado sa Karen (ginatawag usab nga Kayah) nga adunay utlanan sa Thailand. Kini nga mga grupo pipila lamang sa kapin 20 ka armadong grupong etnolingwistiko nga nagtunhay sa Myanmar sa kasamtangan. Daghan kanila ang pipila ka dekada nang nakigbisog alang sa katungod sa paghukom-sa-kaugalingon batok sa nasudnong pagpangdaugdaug sa reaksyunaryong estado ug militar sa Myanmar.

Niadtong 2023, daku ang nabawing teritoryo sa Three Brotherhood Alliance gikan sa mga pwersa sa hunta. Kini human nilang gilunsad ang Operation 1027 gikan Oktubre niadtong tuiga. Nabawi sa alyansa gikan sa mga pwersa sa hunta ang mahinungdanong lungsod sa utlanan sa Myanmar ug China kung asa naggaagi ang pamatigayon sa duha ka nasud. Gatasan ka detatsment ug kampo ang napukan sa koordinadong mga atake sulod sa unang 10 ka ad-

law sa opensiba. Libuang sundalo, lakip ang pipila ka tag-as nga upisyal sa Tatmadaw, ang misu-render sa alyansa.

Lapad nga teritoryo usab ang napugos sa Karen National Union ug Karenni Nationalities Defense Forces sukad nga gilunsad niini ang Operation 1111 niadtong Nobyembre 2023. Kaabag ang uban pang armadong grupo, nabawi niini ang mahinungdanong institusyon ug ahensya, lakip ang hedkwarter sa pulis sa Loikaw, ang sentro sa estadong Karen niadtong Disyembre 2023. Niadtong Abril 24, gideklara sa Karenni State Interim Executive Council nga nakontrol na niini ang 90% sa estado.

Kadungan nga mikusog ang pagsukol sa Chinland Defense Forces aron palagputon ang pwersa sa hunta sa ilang teritoryo. Niadtong Abril 29, nailog niini ang hedkwarters sa batalyon sa Tatmadaw nga nagakontrol sa bahin sa ilog Irrawady nga yawe sa paggawas-sulod sa kabisera sa Kachin.

Sa Naypyitaw, Yangon ug uban pang sentrong urban sa nasud, miarangkada usab ang mga atake sa People's Defense Forces (PDF), ang armadong grupong gitukod sa National Unity Government gikan sa mga grupong kabatan-onan ug aktibista. Niadtong Abril 5, koordinadong giatake sa PDF gamit ang 28 "kamikaze drone" ang balay sa lider sa hunta nga si Min Aung Hlaing, ang nag-unang hedkwarters sa militar ug usa

ka mayor nga *airbase*, sa kapital nga Naypyitaw. Ayha niini, daghan nang kampo, detatsment ug tsekpoynt ang napukan sa mga armadong grupo gamit ang gagmayng *drone*.

Nahimo ang lapad ug subsub nga opensiba tungod sa suportang natagamtam sa mga armadong grupong gikan sa mga demokratikong sektor sa mayoryang katawhang Bamar, ug mga grupong nasudnong minorya. Gamit ang kumbinasyon sa regular ug gerilyang pakiggubat, nahimo nilang inaton ang mga pwersa sa Tatmadaw ug paduguon kini sa lain-lain bahin.

Isip tubag, gipagrabe pa sa pasistang Tatmadaw ang mga pag-atake niini sa mga estadong pinakakusog ang pagsukol. Gamit ang mga eroplano, helikopter ug *drone*, paturagas kining nangbomba ug miatake sa mga sibilyang komunidad. Nagbunga kini sa pagbakwit sa 2.8 milyong indibidwal ug pagkamatay sa dili moubos sa 6,000 ka sibilyan lakip ang daghang bata ug kababayen-an. Gibanabanang 25,000 na ang arbitraryong giaresto sa hunta gikan 2021.

AB